Canl? Ders Etkile?im Düzeyi Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Canl? Ders Etkile?im Düzeyi Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18376

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Canl? Ders Etkile?im Düzeyi Belirleme Ölçe?i (CDEBDÖ), özellikle uzaktan e?itim ortamlar?nda gerçekle?tirilen canl? (senkron) derslerin etkile?im seviyesini ölçmek amac?yla Güler Erkan Karaman taraf?ndan 2015 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, sadece etkile?im düzeyini belirlemekle kalmaz, ayn? zamanda bu verilerin bir otomatik kestirim sisteminin tasarlanmas? sürecinde temel veri kayna?? olarak kullan?lmas?n? sa?lam??t?r. Ölçek, canl? derslerin dört ana faktör üzerinden de?erlendirilmesine olanak tan?yarak, ö?renci ve ö?retim üyesi aras?ndaki ileti?im kalitesini ve ö?renme ortam?n?n aktifli?ini nicel olarak ortaya koymay? hedefler.

Anahtar Kelimeler

Canl? ders, etkile?im düzeyi, uzaktan e?itim, psikometrik, ölçek geli?tirme, Faktör Analizi, otomatik kestirim sistemi.

Yazarlar

Güler Erkan Karaman

Amaç

Canl? Ders Etkile?im Düzeyi Belirleme Ölçe?i'nin temel amac?, senkron çevrimiçi ö?renme ortamlar?nda gerçekle?en etkile?im seviyesini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n, canl? derslerin pedagojik etkinli?ini ve ö?renci kat?l?m?n? de?erlendirmelerine yard?mc? olmay? amaçlamaktad?r. Elde edilen veriler, ders materyallerinin, ö?retim stratejilerinin ve teknolojik altyap?n?n etkile?imi destekleme kapasitesini analiz etmek için kritik öneme sahiptir.

Bu geli?tirme çal??mas?n?n bir di?er önemli amac? ise, ölçekten elde edilen puanlar? kullanarak canl? ders etkile?im düzeyini otomatik olarak kestirebilen bir sistemin tasarlanmas?na temel olu?turmakt?r. Bu sayede, gelecekteki de?erlendirme süreçlerinin daha h?zl? ve nesnel hale getirilmesi hedeflenmi?tir.

Yap?

Ölçek, canl? ders ortam?ndaki etkile?imin çok boyutlu yap?s?n? ölçmeyi hedefleyen bir yap?y? temsil eder. Geli?tirme sürecinde yap?lan analizler, etkile?imin dört farkl? faktör alt?nda topland???n? göstermektedir (faktör isimleri kaynakta belirtilmemi?tir, ancak dört faktörlü bir yap? oldu?u do?rulanm??t?r). Bu faktörler genellikle ö?renci-ö?renci etkile?imi, ö?renci-ö?retmen etkile?imi, içerikle etkile?im ve teknik/pedagojik destek etkile?imi gibi boyutlar? kapsamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

CDEBDÖ, bu dört faktör üzerinden puanlar olu?turarak, canl? dersin genel etkile?im düzeyini ayr?nt?l? bir ?ekilde analiz etme yetene?ine sahiptir. Ölçek, kat?l?mc?lar?n alg?lar?n? 5'li Likert derecelendirme sistemi üzerinden toplamaktad?r.

Geçerlik

Canl? Ders Etkile?im Düzeyi Belirleme Ölçe?i'nin Geçerlik çal??malar?, geli?tirilen dört faktörlü modellerin do?rulanmas? üzerine odaklanm??t?r. Yap?sal geçerli?i desteklemek amac?yla, model olu?turma sürecinden ba??ms?z olarak 30 ek canl? dersin analizi gerçekle?tirilmi?tir.

Bu ba??ms?z analizde, hem geli?tirilen ölçek arac?l???yla elde edilen de?erlendirme sonuçlar? hem de tasarlanan otomatik kestirim sistemi arac?l???yla elde edilen sonuçlar kar??la?t?r?lm??t?r. Dört faktör için ayr? ayr? olu?turulan puanlar aras?ndaki ili?kinin incelenmesi, ölçe?in otomatik sistemle uyumlu ve tutarl? sonuçlar üretti?ini gösteren önemli kan?tlar sa?lam??t?r, bu da ölçe?in ölçtü?ü yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in Güvenirlik kan?tlar? iki temel yöntemle hesaplanm??t?r: iç tutarl?l?k ve test yar?lama yöntemi.

?ç Tutarl?l?k (Internal Consistency): Ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? Cronbach alfa hesaplamas? ile belirlenmi?tir. Bu analiz sonucunda katsay? 0,886 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Test Yar?lama Yöntemi (Split-Half Reliability): Ölçe?in güvenirli?i, test yar?lama yöntemi kullan?larak da hesaplanm??t?r. Bu yöntem sonucunda elde edilen Spearman Brown iki yar? test korelasyonu 0,753 olarak tespit edilmi?tir.

Elde edilen bu güvenirlik kan?tlar?, Canl? Ders Etkile?im Düzeyi Belirleme Formunun, canl? derslerin etkile?im seviyesini belirleme amac?yla bilimsel olarak güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?i sonucunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in psikometrik yap?s?, temel olarak Faktör Analizi teknikleri kullan?larak olu?turulmu?tur. Bu analizler, canl? ders etkile?iminin karma??k do?as?n? basitle?tirerek, dört temel faktör alt?nda toplanabilece?ini göstermi?tir. Bu dört faktör, ölçek puanlamas?n?n ve de?erlendirmesinin temelini olu?turmaktad?r. Geçerlik bölümünde de belirtildi?i üzere, bu dört faktör için olu?turulan modeller, ba??ms?z veri setleri üzerinde test edilerek yap?sal geçerlikleri sa?lanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Developmental)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Uzaktan E?itim Ortamlar?nda Canl? Derse Kat?lanlar (Ö?renci veya Gözlemci)

Ya? Grubu: Üniversite Düzeyi veya Yeti?kin E?itimine Kat?lanlar (Çal??ma doktora tezi kapsam?nda yürütülmü?tür.)

Popülasyon Detaylar?: Atatürk Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen doktora tezi kapsam?nda belirlenen örneklem.

Test Metodolojisi: Canl? derslerin etkile?im düzeyinin hem kat?l?mc?lar hem de gözlemciler taraf?ndan de?erlendirilmesi için kullan?lan, dört faktörlü yap?ya dayal? bir gözlem/de?erlendirme arac?d?r.

Anahtar Kelimeler

Güler Erkan Karaman, Cronbach alfa, Spearman Brown, Geçerlik, Güvenirlik, doktora tezi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Güler Erkan Karaman'?n 2015 y?l?nda Atatürk Üniversitesi'nde tamamlad??? doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

Test Y?l?: 2015

?zinler ve Ücret: Akademik kullan?m için genellikle tez kaynak gösterilerek izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Karaman, E, G. (2015). Canl? Ders Etkile?im Düzeyi Belirleme Ölçe?i'nin geli?tirilmesi ve otomatik kestirim sisteminin tasarlanmas?(Doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Tezin orijinal ba?lant?s? YÖK Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: canli-ders-etkilesim-duzeyi-belirleme-olcegi-toad.pdf

Canl? Ders Etkile?im Düzeyi Belirleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içeri?inde ölçek maddeleri (soru listesi) sunulmam??t?r. Maddeler, Karaman (2015) doktora tezinin tam metninde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM